

Stanovisko Asociácie priemyselných zväzov a dopravy
na rokovanie HSR SR dňa 21. 8. 2023

Nariadenie vlády Slovenskej republiky o záujme Slovenskej republiky udeliť národné vízum vybraným skupinám štátnych príslušníkov tretích krajín vo vybraných zamestnaniach v oblasti priemyslu.

1. Postoj APZD k návrhu zákona

APZD súhlasí s predloženým materiálom a odporúča ho po zapracovaní pripomienky na ďalšie legislatívne konanie.

2. Zdôvodnenie postoja APZD

APZD uplatnila v medzirezortnom pripomienkovom konaní 3 zásadné a 2 obyčajné pripomienky. Z toho boli 2 pripomienky akceptované, 1 čiastočne akceptovaná a 1 zásadná a 1 obyčajná sú neakceptované.

Žiadame v rámci bodu prerokovať a uviesť do záznamu zmenu navrhovanej účinnosti nariadenia vlády z 1.1.2024 na 1.10.2023 prípadne na skorší termín.

Odôvodnenie: Podľa zákona o tvorbe právnych predpisov môže byť účinnosť navrhovaných predpisov s dopadom na podnikateľské prostredie prerokovaním na HSR SR upravená aj mimo základné lehoty, ktoré sú len k 1.1. alebo 1.7..

Pripomienka s pretrvávajúcim rozporom:

1. Žiadame upraviť maximálny ročný počet udelených národných víz z 2 000 aspoň na 5 000.

Navrhovaný počet 2 000 považujeme za extrémne nízky. Pozície uvedené v nariadení patria k najčastejšie obsadzovaným pozíciám vôbec – k 16.8.2023 bolo len na úradoch práce nahlásených takmer 25 000 voľných pracovných miest. Uvedená kvóta 2 000 tak môže byť vyčerpaná v priebehu pár týždňov. Predkladateľ v národných vízach pre 3 typy pozícií vodičov stanovil kvótu 5 000. Je teda nelogické, že pri národných vízach pre priemysel, ktoré bude obsahovať až 8 typov priemyselných pozícií a ktoré sú enormne nedostatkové, navrhuje tak nízke počty.

Počas rozporového konania MPSVR SR deklarovalo, že v prípade overenia funkčnosti procesu v praxi a pretrvávajúcim vysokým požiadavkám je pripravené ročné kvóty podľa potreby navyšovať.

Akceptované pripomienky APZD boli:

- rozšírenie zoznamu krajín o ďalšie 3: Nepál, Filipíny a Indonézia,
- stanovenie lehoty, do kedy musí ÚPSVR rozhodnúť o žiadosti zamestnávateľa a určiť ju na 5 dní,
- rozšírenie zoznamu o ďalšie 2 priemyselné pozície: operátor CNC strojov a operátor v hutníctve (neakceptovali nám lakovač/natierač kovových konštrukcií ani pozície v sektore stavebníctva).

3. Stručný popis navrhovaných zmien, cieľ a obsah návrhu zákona

Navrhuje sa zaviesť nový typ národného víza/zrýchleného režimu pre získanie zahraničnej pracovnej sily vo **vybraných okruhoch zamestnaní v priemysle**, v ktorých je nedostatok zamestnancov najakútnejší:

- 8211000 – montážny pracovník (operátor) v strojárскеj výrobe,
- 8212002 – montážny pracovník (operátor) elektronických zariadení,
- 8344000 – operátor vysokozdvížneho vozíka,
- 7212002 – zvárač kovov,
- 7223003 – obrábač kovov,
- 7411001 – stavebný a prevádzkový elektrikár.

Podmienky:

- štáty: Arménsko, Azerbajdžan, Bosna a Hercegovinu, Čierna Hora, Gruzínsko, Kazachstan, Kirgizsko, Moldavsko, Sev. Macedónsko, Srbsko, Tadžikistan, Turkménsko, Ukrajina a Uzbekistan,
- v kalendárnom roku bude udelených **najviac 2 000 národných víz**, najviac **na 1 rok** bez opakovania.
- Zamestnávateľ musí byť na SR usadený najmenej 4 roky, posledné dva roky neporušil zákaz nelegálneho zamestnávania a nie je dlžníkom na daniach či odvodoch.

Proces podávania žiadostí o národné víza:

- zamestnávateľ zašle ÚPSVR **menný zoznam štátnych príslušníkov** a údaje o sebe,
- v zozname **určí zastupiteľský úrad alebo cudzineckú políciu**, kde bude štátni príslušník tretej krajiny podávať žiadosť o vízum,
- ÚPSVR zoznam skontroluje a ak súhlasí, zoznam postúpi na MZVEZ SR a MV SR,
- cudzinec podá žiadosť o vízum na určenom zastupiteľskom úrade či cudzine – priloží pracovnú zmluvu a pri operátoroch VZV, zváračoch, obrábačoch a elektrikároch aj kópiu dokladu o vzdelaní.

Obmedzenia:

- štátny príslušník tretej krajiny **nesmie pracovať na inej pozícii alebo pre iného zamestnávateľa**, než je uvedené na vízu a to dobu jeho platnosti (riziko odobratia národného víza),
- za porušenie podmienok je považované aj **podanie žiadosti o udelenie prechodného pobytu na účel zamestnania k inému zamestnávateľovi** (k tomu istému takéto podanie možné je).

Predpokladaná účinnosť: 1. januára 2024